

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Διεύθυνση: Rue des Petits Carmes 6, B-1000, Bruxelles

Τηλέφωνο: +322-5455506, Fax: +322-5455508, e-mail: ecocom-brussels@mfa.gr

ΔΕΛΤΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑΣ αριθ. 112
1/1-10/1/2016

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

1. Νέα βελγική εταιρική νομοθεσία καθιερώνει τις μικροεπιχειρήσεις	σελ. 2
2. Ιστορικά υψηλά επίπεδα επιβατών το 2015 για τα κύρια βελγικά αεροδρόμια	σελ. 3
3. Μείωση των πτωχεύσεων στο Βέλγιο το 2015	σελ. 4
4. Αύξηση των βελγικών αποταμιευτικών καταθέσεων το 2015, πτώση τους ωστόσο κατά το 2ο εξάμηνο του έτους	σελ. 4
5. Σημαντική πτώση της ανεργίας στην Βαλλονία και τις Βρυξέλλες το 2015	σελ. 5
6. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις	σελ. 5
7. Προβληματικό το βελγικό καθεστώς ευνοϊκών φορολογικών ρυθμίσεων για επιχειρήσεις ("rulings fiscaux") κατά την Ευρ. Επιτροπή	σελ. 11

1. Νέα βελγική εταιρική νομοθεσία καθιερώνει τις μικροεπιχειρήσεις

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος, στα τέλη Δεκεμβρίου 2015 δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα (Moniteur Belge) νέα βελγική νομοθεσία για την κατάταξη και τις λογιστικές υποχρεώσεις των εταιρειών, κατ' εφαρμογή σχετικής κοινοτικής οδηγίας, η οποία καθιερώνει μία νέα μορφή επιχείρησης στο βελγικό εμπορικό δίκαιο, την μικροεπιχείρηση. Η νομοθεσία διακρίνει μεταξύ τριών κατηγοριών επιχειρήσεων, συγκεκριμένα των μικροεπιχειρήσεων, των μικρών επιχειρήσεων και των μεσαίου και μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεων, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια του αριθμού απασχολούμενων, του κύκλου εργασιών και του ύψους του ισολογισμού. Πιο αναλυτικά, ως μικροεπιχειρήσεις θεωρούνται εκείνες που απασχολούν το πολύ 10 εργαζόμενους, πραγματοποιούν κύκλο εργασιών έως 700 χιλιάδες € και ο ισολογισμός τους δεν ξεπερνά τα 350 χιλιάδες €. Ως μικρές επιχειρήσεις θεωρούνται αυτές που απασχολούν έως 50 εργαζόμενους, ενώ ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει τα 9 εκατ. € και το ύψος του ισολογισμού τους δεν ξεπερνά τα 4,5 εκατ. €. Οι επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τα ανωτέρω κατώφλια όσον αφορά τα επιμέρους προαναφερθέντα κριτήρια, θεωρούνται μεσαίου και μεγάλου μεγέθους. Ωστόσο, η νέα νομοθεσία εισάγει περαιτέρω διάκριση για τις μεσαίου και μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις που ενσωματώνουν στα οικονομικά τους στοιχεία και τις θυγατρικές τους εταιρείες, διαχωρίζοντας τους μικρούς από τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους. Οι μεν πρώτοι απασχολούν έως το πολύ 250 εργαζόμενους, διαθέτουν κύκλο εργασιών έως 34 εκατ. € και ύψος ισολογισμού έως 17 εκατ. €, οι δε δεύτεροι υπερβαίνουν τα ανωτέρω θεσπισθέντα κατώφλια. Η νέα νομοθεσία καθιερώνει διαφορετικές φορολογικές υποχρεώσεις για τους μικρούς, από ότι για τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους. Σε περίπτωση που μία επιχείρηση υπερβαίνει τα ανωτέρω –ανά κατηγορία- τεθέντα κατώφλια κριτηρίων για δύο συνεχή έτη, θα μετατάσσεται σε ανώτερη κατηγορία (και

αντίστοιχα, εάν κινείται κάτω από αυτά, θα μετατάσσεται σε κατώτερη κατηγορία).

Σύμφωνα με τη νέα νομοθεσία, οι μικροεπιχειρήσεις θα απολαμβάνουν σειράς πλεονεκτημάτων, μεταξύ των οποίων η υποχρέωση δημοσίευσης απλοποιημένων συνοπτικών ετήσιων οικονομικών καταστάσεων. Επίσης, και οι μικρές επιχειρήσεις που δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο, θα υποχρεούνται να δημοσιεύουν συνοπτικές ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, ενώ διατηρείται η υποχρέωσή τους δημοσιοποίησης αναλυτικών οικονομικών καταστάσεων προς τους μετόχους τους. Επίσης, οι μικροεπιχειρήσεις και οι μικρές επιχειρήσεις θα απολαύσουν μείωσης των τελών δημοσίευσης των καταστάσεών τους, που καταβάλλουν στην Κεντρική Τράπεζα του Βελγίου (BNB) και στην επίσημη εφημερίδα.

Σύμφωνα με στοιχεία του ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομίας, με βάση τη νέα νομοθεσία, οι μικροεπιχειρήσεις θα αποτελούν το 83,5% του συνόλου των ιδιωτικών επιχειρήσεων στο Βέλγιο, ήτοι περίπου 313 χιλιάδες επιχειρήσεις, οι μικρές επιχειρήσεις το 14% και οι μεσαίου και μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις το 2,5% του συνόλου των βελγικών επιχειρήσεων. Σημειώνουμε ότι το νέο θεσμικό πλαίσιο τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου τ.ε., και θα έχει ως αποτέλεσμα την μετατροπή περίπου 8 στις 10 βελγικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε μικροεπιχειρήσεις στην διάρκεια του τρέχοντος έτους. Θυμίζουμε ότι η ενσωμάτωση του κοινοτικού δικαίου στο βελγικό εταιρικό δίκαιο και η καθιέρωση της κατηγορίας της μικροεπιχείρησης είχε αποτελέσει πρωτοβουλία της κυβέρνησης Michel ήδη από τα τέλη του 2014¹, ενώ το σχετικό νομοσχέδιο κατατέθηκε –με κάποια καθυστέρηση– στο ομοσπονδιακό κοινοβούλιο, στα μέσα Νοεμβρίου 2015.

¹ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 77.

2. Ιστορικά υψηλά επίπεδα επιβατών το 2015 για τα κύρια βελγικά αεροδρόμια

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα των αρχών Ιανουαρίου, τα κύρια βελγικά αεροδρόμια παρουσίασαν εξαιρετικά ικανοποιητικούς ρυθμούς αύξησης της επιβατικής τους κίνησης στην διάρκεια του 2015, φθάνοντας μάλιστα σε ιστορικά υψηλά επίπεδα κίνησης. Στο σύνολό τους τα βελγικά αεροδρόμια διακίνησαν το 2015 πλησίον των 31,5 εκατ. επιβάτες. Το 97% της εν λόγω επιβατικής κίνησης αφορούσε φυσικά τα δύο μεγάλα αεροδρόμια της χώρας, Βρυξελλών και Charleroi.

Πιο αναλυτικά, το μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας, των Βρυξελλών, διακίνησε το περασμένο έτος πλησίον των 23,5 εκατ. επιβάτες, κατά 7% περισσότερους από ότι το 2014, το οποίο σημειωτέον υπήρξε επίσης εξαιρετική χρονιά, αφού είχε καταγραφεί αύξηση της επιβατικής κίνησης κατά 15% έναντι του 2013 και ιστορικά υψηλό επίπεδο επιβατών (πλησίον των 22 εκατ.)². Σύμφωνα με την διοίκηση του αεροδρομίου, η μεγέθυνση της επιβατικής κίνησης κατά το παρελθόν έτος οφείλεται κυρίως στην συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας του αεροδρομίου και ανάδειξης του ως διαμετακομιστικού κόμβου (hub) της διεθνούς συμμαχίας αεροπορικών εταιρειών Star Alliance, καθώς και στην ενίσχυση του τομέα αερομεταφορών χαμηλού κόστους (κυρίως εξαιτίας της έλευσης, ήδη από το 2014, της ιρλανδικών συμφερόντων αεροπορικής εταιρείας χαμηλού κόστους Ryanair στο αεροδρόμιο Βρυξελλών).

Το δεύτερο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας, στο Charleroi, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε ο οικονομικός Τύπος, κατέρριψε το ρεκόρ επιβατικής κίνησης που είχε σημειώσει το έτος 2013 (6,78 εκατ. επιβάτες), φθάνοντας το 2015 τους 6,95 εκατ. επιβάτες, έπειτα από την πτώση της επιβατικής κίνησης το 2014 (στους 6,5 εκατ. επιβάτες)³, σημειώνοντας ετήσια αύξηση της τάξεως του 8%. Ο βελγικός οικονομικός Τύπος επισήμανε ότι το

² Βλ. σχετικό άρθρο 1 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 80.

³ Βλ. και σχετική αναφορά μας σε άρθρο 8 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 81.

μεγαλύτερο μέρος της ανόδου της επιβατικής κίνησης στο αεροδρόμιο του Charleroi οφείλεται στην εταιρεία χαμηλού κόστους Ryanair, στην οποία αντιστοιχεί λίγο άνω του 80% της κίνησης του εν λόγω αεροδρομίου.

Όπως σημείωσαν τα οικονομικά δημοσιεύματα, η κερδοφορία του αεροδρομίου Charleroi το 2015 δεν αναμένεται σημαντικά υψηλότερη εκείνης του 2014, πλησίον του 1 εκατ. €, κυρίως ως αποτέλεσμα της υποχρέωσής του, από την Ευρ. Επιτροπή βάσει απόφασης του Οκτωβρίου 2014, να δεσμεύει κονδύλια για την χρήση και εκμετάλλευση των υποδομών, οι οποίες ανήκουν στην περιφέρεια της Βαλλονίας⁴. Τα εν λόγω δεσμευθέντα κονδύλια το 2015 ανήλθαν σε πλησίον των 9,3 εκατ. €, ενώ σε ανάλογο ύψος αναμένεται να κυμανθούν και το 2016. Όπως εξάλλου επισημαίνεται, το 2016 πρόκειται να λάβουν χώρα έργα μικρής επέκτασης του αεροδρομίου του Charleroi, συνολικού προϋπολογισμού 15 εκατ. € (ο οποίος θα χρηματοδοτηθεί κατά το ήμισυ από ίδια κεφάλαια και κατά το υπόλοιπο από δεκαετή δανειακή σύμβαση). Τα έργα προβλέπεται να ξεκινήσουν τον προσεχή Απρίλιο, να διαρκέσουν ένα έτος, ενώ οι νέες υποδομές εκτιμάται ότι θα είναι έτοιμες να λειτουργήσουν το καλοκαίρι του 2017.

Ως σημαντικότεροι προορισμοί των πτήσεων που είχαν ως αφετηρία τα μεγάλα βελγικά αεροδρόμια το 2015 καταγράφηκαν οι Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Μαρόκο και Πολωνία.

Ταυτόχρονα, ο μεγάλος αερομεταφορέας του Βελγίου, Brussels Airlines, μετέφερε το 2015 7,5 εκατ. επιβάτες, σημειώνοντας αύξηση του μεταφορικού του έργου κατά 12% έναντι του 2014 (6,6 εκατ. επιβάτες)⁵ και κατά πλησίον του 30% έναντι του 2013. Η Brussels Airlines κατέγραψε το 2015

⁴ Βλ. και σχετική αναφορά μας σε άρθρο 5 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 86.

⁵ Σημειωτέον ότι το 2014, υιοθετώντας επιθετική πολιτική μάρκετινγκ προκειμένου να αντέξει στον ανταγωνισμό της –νεοεισελθούσας τότε– στο αεροδρόμιο των Βρυξελλών Ryanair, η Brussels Airlines είχε επιτύχει αύξηση της επιβατικής της κίνησης κατά πλησίον του 13% έναντι του 2013, φθάνοντας τους 6,6 εκατ. επιβάτες. Βλ. και άρθρο 1 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 80.

αύξηση της επιβατικής της κίνησης κατά 12,9% προς ευρωπαϊκούς προορισμούς, κατά 9,3% προς αφρικανικούς προορισμούς και κατά 1,6% στις πτήσεις της προς Νέα Υόρκη και Ουάσιγκτον. Σύμφωνα με την διοίκηση της εταιρείας, το ποσοστό πληρότητας των αεροσκαφών σημείωσε επίσης άνοδο κατά 2,4 ποσοστιαίες μονάδες, φθάνοντας το 74,4%, ενώ στις πτήσεις προς την αμερικανική ήπειρο αυτό ανήλθε σε 80,7%. Από την άλλη πλευρά, πτώση κατά 9,9% σημείωσε το εμπορευματικό μεταφορικό έργο (cargo) της εταιρείας το 2015.

3. Μείωση των πτωχεύσεων στο Βέλγιο το 2015

Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας εμπορικών πληροφοριών Graydon, ο αριθμός πτωχεύσεων στο Βέλγιο το 2015 σημείωσε πτώση κατά λίγο άνω του 6% έναντι του 2014. Οι πτωχεύσεις στην διάρκεια του 2015 ανήλθαν σε 10.605, ενώ σημειώνεται ότι πρόκειται για την δεύτερη διαδοχική χρονιά κατά την οποία η πορεία του αριθμού των πτωχεύσεων ακολουθεί πτωχική πορεία. Επίσης πτώση, κατά 11,6% έναντι του 2014, σημείωσε και ο αριθμός των επαπειλούμενων εξαιτίας πτωχεύσεων θέσεων εργασίας, που ανήλθαν σε 23.050 το 2015.

Η μείωση του αριθμού των πτωχεύσεων αφορούσε και τις τρεις βελγικές περιφέρειες, ήτοι την Βαλλονία (-9,3%), την Φλάνδρα (-5,8%) και, σε μικρότερο βαθμό, τις Βρυξέλλες (-2%). Σύμφωνα με έγκυρους Βέλγους οικονομικούς αναλυτές, η μείωση των πτωχεύσεων το 2015 συνδέεται με μία γενικότερη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης, καθώς και με μία ήπια αναπτυξιακή δυναμική της βελγικής οικονομίας, αλλά και με την βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στην χώρα.

Οι εκτιμήσεις της Graydon αναφορικά με την πορεία των πτωχεύσεων το 2016 είναι αρκετά αισιόδοξες, ωστόσο επισημαίνεται ότι ακόμη σήμερα ο αριθμός τους κυμαίνεται σε σημαντικά υψηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με εκείνα προ κρίσης, περίπου στις 7 με 8 χιλιάδες πτωχεύσεις ετησίως.

4. Αύξηση των βελγικών αποταμιευτικών καταθέσεων το 2015, πτώση τους ωστόσο κατά το 2^ο εξάμηνο του έτους

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας του Βελγίου (BNB) και προσωρινές εκτιμήσεις τραπεζικών αναλυτών, οι βελγικές αποταμιευτικές καταθέσεις μειώθηκαν κατά την διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2015 κατά 300 εκατ. €, ωστόσο η συνολική τάση κατά την χρονιά που πέρασε εξακολούθησε να είναι ανοδική, καθώς οι καταθέσεις σημείωσαν αύξηση κατά 5,2 δις. €, έναντι αύξησης 8,5 δις. € που είχαν σημειώσει το 2014. Κατά τις εν λόγω εκτιμήσεις, οι αποταμιευτικές καταθέσεις σημείωσαν άνοδο κατά 5,5% στην διάρκεια του πρώτου εξαμήνου, αλλά πτώση κατά 0,3% στην διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του 2015. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία της βελγικής Κεντρικής Τράπεζας, στα τέλη Νοεμβρίου 2015, το ύψος των αποταμιευτικών καταθέσεων στις βελγικές τράπεζες ανήλθε σε 260,82 δις. €, μειωμένο κατά 0,16% σε σύγκριση με τον Οκτώβριο του ίδιου έτους.

Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα, το μερίδιο του λέοντος στις αποταμιευτικές καταθέσεις στο Βέλγιο κατέχει η BNP Paribas Fortis με στοκ καταθέσεων πλησίον των 60 δις. € (με μείωση ωστόσο στο δεύτερο εξάμηνο του 2015 κατά 2,46% ή 1,525 δις. €), ακολουθούμενη από την Belfius με στοκ καταθέσεων στα 41,3 δις. € και αύξηση κατά 800 εκατ. € στο δεύτερο εξάμηνο 2015, την KBC με καταθέσεις στα 39,61 δις. € και αύξηση κατά 1,2 δις. € στο δεύτερο εξάμηνο 2015, και την ING με καταθέσεις 31,15 δις. € και πτώση κατά 650 εκατ. € στο δεύτερο εξάμηνο 2015. Όπως αναφέρει ο βελγικός οικονομικός Τύπος, οι 4 μεγάλοι τραπεζικοί όμιλοι του Βελγίου καταλαμβάνουν περίπου το 67% των αποταμιευτικών καταθέσεων στην χώρα.

Άλλοι βελγικοί τραπεζικοί όμιλοι που συγκεντρώνουν σημαντικό ύψος αποταμιευτικών καταθέσεων είναι οι Argenta (21,7 δις. €), Axa (12,23 δις. €), Crelan (10,81 δις. €) και Deutsche Bank (10,6 δις. €).

5. Σημαντική πτώση της ανεργίας στην Βαλλονία και τις Βρυξέλλες το 2015

Σύμφωνα με στοιχεία των περιφερειακών υπηρεσιών απασχόλησης του Βελγίου (Forem, VDAB, Actiris), η ανεργία κατέγραψε σημαντική πτώση, άνω του 6%, τόσο στην Βαλλονία όσο και στις Βρυξέλλες, στην διάρκεια του 2015. Κατά τα στοιχεία, ο αριθμός των αναζητούντων εργασία ανέργων μειώθηκε οριακά στην Φλάνδρα κατά 0,3%, ενώ στην Βαλλονία μειώθηκε κατά 6,4% και στις Βρυξέλλες κατά 6,7% στην διάρκεια του παρελθόντος έτους. Οι συνολικοί δείκτες ανεργίας στα τέλη του 2015 για τις τρεις βελγικές περιφέρειες διαμορφώνονται στο 7,6% για την Φλάνδρα (228,99 χιλ. άνεργοι αναζητούντες εργασία), στο 15% για την Βαλλονία (235,95 χιλ. άνεργοι) και στο 18,3% για τις Βρυξέλλες (100,72 χιλ. άνεργοι).

Κατά τις εκτιμήσεις του οικονομικού Τύπου, η συνολική βελτίωση των μεγεθών της ανεργίας οφείλεται αφ' ενός στην αισθητή καλυτέρευση της οικονομικής συγκυρίας και αφ' ετέρου στην βελτίωση του συστήματος επανένταξης των ανέργων στην αγορά εργασίας. Σημειώνεται επίσης ότι τα μεγέθη της ανεργίας κατά το παρελθόν έτος επηρεάστηκαν σε κάποιο βαθμό τόσο από την αυστηροποίηση των όρων πρόωρης συνταξιοδότησης (κυρίως στην Φλάνδρα, όπου η μικρή μείωση της ανεργίας οφείλεται στο γεγονός ότι σημαντικός αριθμός ηλικιωμένων εργαζομένων, στα όρια της πρόωρης συνταξιοδότησης, παρέμειναν διαθέσιμοι στην αγορά εργασίας), όσο και από την επιβολή στενότερων χρονικών περιθωρίων για την καταβολή επιδομάτων ανεργίας (στην τριετία σε ομοσπονδιακό επίπεδο) που άσκησαν αυξομειωτικές επιδράσεις στον αριθμό των καταγεγραμμένων ανέργων (ιδιαίτερα στην περιφέρεια των Βρυξελλών).

6. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, οικονομικές και επιχειρηματικές ειδήσεις

Χρηματιστήριο Βρυξελλών: Κατά την τελευταία ολοκληρωμένη χρηματιστηριακή συνεδρίαση του έτους 2015, στις 30 Δεκεμβρίου, ο δείκτης BEL 20 του

Χρηματιστηρίου Βρυξελλών έκλεισε στις 3.734,02 μονάδες, σημειώνοντας ημερήσια πτώση κατά 0,51%, κυρίως ως αποτέλεσμα των διεθνών ανησυχιών αναφορικά με τις ισχυρές πτωτικές τάσεις των τιμών του πετρελαίου.

Πάντως, και αν και στις 31 Δεκεμβρίου ο δείκτης σημείωσε περαιτέρω πτώση, κλείνοντας στις 3.700,30 μονάδες, κατέγραψε για τέταρτη διαδοχική χρονιά ανοδική πορεία στο σύνολο του έτους, συγκεκριμένα κατά 12,63%, που αποτέλεσε μία από τις ισχυρότερες αυξητικές τάσεις μεταξύ των διεθνών χρηματιστηρίων, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του βελγικού οικονομικού Τύπου. Κατά τους χρηματιστηριακούς αναλυτές, το 2015 οι επενδυτές προσανατολίστηκαν και πάλι κυρίως προς μετοχές εταιρειών που ανθίστανται στις διακυμάνσεις του οικονομικού κύκλου, ενώ η άνοδος του δείκτη BEL 20 οφείλεται κυρίως στις επιδόσεις των μετοχών των εταιρειών Delhaize (λιανεμπόριο, +48,59% σε ετήσια βάση), Ageas (ασφάλειες, +45,06%), Ackerman & Van Haaren (όμιλος holding, +32,52%), UCB (φαρμακευτική, +31,69%), KBC (τράπεζα, +23,03%) Colruyt (λιανεμπόριο, +23,33%) και AB InBev (ζυθοποιία, +21,88%). Σύμφωνα με τους αναλυτές, το 60% των τίτλων που απαρτίζουν τον δείκτη του βελγικού χρηματιστηρίου κατόρθωσαν να βελτιώσουν τα παλαιότερα ιστορικά υψηλά τους επίπεδα, ενώ οι επιχειρήσεις με κεφαλαιοποίηση άνω των 10 δις. € αυξήθηκαν σε 7 (αν και η ζυθοποιία AB InBev αντιπροσωπεύει την με μεγάλη διαφορά υψηλότερη κεφαλαιοποίηση μεταξύ των εταιρειών του BEL 20, αντιπροσωπεύοντας το 49% της συνολικής κεφαλαιοποίησης του βελγικού χρηματιστηρίου και το 52% της κεφαλαιοποίησης του δείκτη BEL 20, η οποία ανήλθε το 2015 στα 353,68 δις. €).

Άνοδο σημείωσαν επίσης στην διάρκεια του 2015 τόσο ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης (BelMid) του Χρηματιστηρίου Βρυξελλών (+21,65% στις 4.673,02 μονάδες), όσο και ο δείκτης χαμηλής κεφαλαιοποίησης (BelSmall, +21,44% στις 12.064,78 μονάδες). Όπως σημείωσε ο βελγικός οικονομικός Τύπος, το

σύνολο των μετοχών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Βρυξελλών απέδωσε στους κατόχους τους το 2015 κατά μέσο όρο 14,94% (σύμφωνα με τον συνολικό δείκτη All Shares Net Return). Στις 31 Δεκεμβρίου, η συνολική κεφαλαιοποίηση των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Βρυξελλών ανήλθε σε 375,8 δις. €, έχοντας προηγουμένως σημειώσει στην διάρκεια του 2015 (20.7) το ιστορικά υψηλό επίπεδο των 382,26 δις. €.

Η εβδομάδα 4-8 Ιανουαρίου τελείωσε με ισχυρή πτωτική τάση του δείκτη BEL 20, ο οποίος έκλεισε στις 3.493,98 μονάδες, καταγράφοντας εβδομαδιαία πτώση της τάξεως του 5,58%, αρνητικά επηρεασμένος από τη νέα κρίση στα χρηματιστήρια των αναδυόμενων οικονομιών, και δη τα κινεζικά, αλλά και από την συνέχιση της πτωτικής τάσης των διεθνών τιμών του πετρελαίου, παράγοντες που παρέσυραν τα διεθνή –και τα ευρωπαϊκά– χρηματιστήρια σε ένα εξαιρετικά κακό ξεκίνημα της νέας χρονιάς.

Σκέψεις για πώληση του 3^{ου} μεγαλύτερου ενεργειακού παρόχου του Βελγίου, Lampiris:

Όπως ανέφερε στις αρχές Ιανουαρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος, η διοίκηση του τρίτου μεγαλύτερου ενεργειακού παρόχου της χώρας, με ειδίκευση στην πράσινη ενέργεια, Lampiris, εξετάζει εδώ και μερικούς μήνες σοβαρά το ενδεχόμενο πώλησης του ομίλου σε μεγάλο ενεργειακό όμιλο, και δη του εξωτερικού. Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα, μεταξύ των υποψηφίων για την απόκτηση πλειοψηφικής συμμετοχής στην Lampiris συγκαταλέγονται οι γαλλικοί ενεργειακοί όμιλοι EDF (μητρική του 2^{ου} μεγαλύτερου ενεργειακού παρόχου του Βελγίου, EDF Luminus) και Direct Energie, ο ολλανδικός πράσινος ενεργειακός όμιλος Epenco, αλλά και η θυγατρική της διαδημοτικής αναπτυξιακής επιχείρησης της Λιέγης, Nethys, η οποία επενδύει ιδιαίτερα στους τομείς ενέργειας και τηλεπικοινωνιών.

Επί τη ευκαιρία, οικονομικά δημοσιεύματα ανέφεραν ότι η Lampiris έκλεισε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 την –διάρκειας 21 μηνών– οικονομική χρήση 2014-2015 με καθαρές ζημιές της τάξεως των 2,7 εκατ. €, έναντι ζημιών το 2014 που υπερέβησαν τα 9 εκατ. €. Αντιθέτως, τα κέρδη εκμετάλλευσης ανήλθαν σε 16,3 εκατ. €, ενώ ο κύκλος

εργασιών του ομίλου ανήλθε σε 1,67 δις. €, έναντι 1,053 δις. € κατά τους 12 μήνες του 2014. Κατά την οικονομική χρήση 2014-2015, η Lampiris σημείωσε ρυθμό μεγέθυνσης 4,14% στην βελγική αγορά, αριθμώντας στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2015 351,03 χιλ. πελάτες όσον αφορά τον κλάδο φυσικού αερίου και 497,32 χιλ. πελάτες όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια. Σύμφωνα με την διοίκηση της εταιρείας, τα αποτελέσματα της διетуός οικονομικής χρήσης κρίνονται ικανοποιητικά, καθώς οι κλιματολογικές συνθήκες το 2015 υπήρξαν περισσότερο ομαλές, ενώ ταυτόχρονα αυξήθηκε το πελατολόγιο, ωστόσο θα μπορούσαν να έχουν εξελιχθεί ακόμη θετικότερα, εάν δεν είχε μεσολαβήσει ο εξαιρετικά ήπιος χειμώνας του έτους 2014.

Σημαντική αύξηση των επενδυθέντων κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου το 2015:

Οικονομικά δημοσιεύματα των αρχών Ιανουαρίου ανέφεραν ότι κατά το έτος 2015 τα επενδυθέντα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital) σε εκκίνηση ή χρηματοδότηση της μεγέθυνσης νεοφυών επιχειρήσεων στο Βέλγιο διπλασιάστηκαν σχεδόν σε σύγκριση με το 2014, ανερχόμενα σε 342,5 εκατ. €, έναντι 182,5 εκατ. €. Τα στοιχεία του οικονομικού Τύπου ανέφεραν 70 επενδύσεις κεφαλαίων που διοχετεύθηκαν σε χρηματοδότηση της ανάπτυξης νεοφυών επιχειρήσεων, κυρίως του κλάδου βιοτεχνολογίας. Σύμφωνα με εκπροσώπους του τομέα venture capital, ο εγχώριος κλάδος επενδύσεων σε νεοφυείς επιχειρήσεις αυξάνει το επίπεδο ωριμότητάς του κατά τα τελευταία έτη, με αποτέλεσμα μόνον επενδυτικά σχέδια με υψηλότερες χρηματοδοτικές απαιτήσεις, της τάξεως άνω των 20 εκατ. €, να συναντούν δυσκολίες άντλησης χρηματοδότησης στο Βέλγιο. Ωστόσο, όπως επισήμαναν οι εκπρόσωποι του τομέα, στις περιπτώσεις αυτές, οι ενδιαφερόμενες νεοφυείς επιχειρήσεις δεν διστάζουν να αναζητήσουν πηγές χρηματοδότησης στο εξωτερικό.

Αλλαγή ηγεσίας στην διαχειρίστρια του βελγικού δικτύου φυσικού αερίου, Fluxys:

Όπως ανέφερε ο βελγικός οικονομικός Τύπος, από την 1^η Ιανουαρίου τρέχοντος έτους, ο Pascal De Buck, μέχρι σήμερα (από τον Σεπτέμβριο 2014) επικεφαλής της Fluxys

Belgium, ανέλαβε καθήκοντα διευθύνοντας συμβούλου στον όμιλο Fluxys S.A., που διαχειρίζεται το βελγικό δίκτυο φυσικού αερίου, καθώς και τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τον τερματικό σταθμό υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) στον λιμένα του Zeebrugge. Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα, η αλλαγή ηγεσίας στην Fluxys έλαβε χώρα νωρίτερα από ότι ήταν αρχικά προγραμματισμένο, για τον Μάιο τρέχοντος έτους, λόγω της ανάγκης υλοποίησης των σχεδίων επέκτασης του ομίλου στην Ευρώπη. Πάντως, όπως σημείωσε ο οικονομικός Τύπος, ο μέχρι πρότινος διευθύνων σύμβουλος της Fluxys, Walter Peeraer ⁶, αναμένεται να παραμείνει μέχρι την προσεχή γενική συνέλευση των μετόχων, τον Μάιο, επικεφαλής των δραστηριοτήτων του ομίλου που σχετίζονται με τον αγωγό TAP, την εταιρεία διαχείρισης του τερματικού σταθμού Dunkerque LNG ⁷ και την εταιρεία του σουηδικού δικτύου αερίου Swedegas⁸.

Αντιμετώπιση οικονομικών προβλημάτων από τον μεγάλο βελγικό μεταλλευτικό όμιλο Nyrstar: Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα των αρχών Ιανουαρίου, ο βελγικών συμφερόντων μεγάλος μεταλλευτικός όμιλος Nyrstar, εκ των κορυφαίων σε παγκόσμιο επίπεδο στα μεταλλεύματα ψευδαργύρου, ο οποίος αντιμετωπίζει σημαντικές οικονομικές δυσκολίες τους τελευταίους μήνες ⁹, εξασφάλισε πολύ πρόσφατα μεγάλο συμβόλαιο προεξόφλησης έναντι μελλοντικών εξορύξεων ψευδαργύρου, της τάξεως των 150 εκατ. δολ. Κατά τα δημοσιεύματα, αγοραστής των εν λόγω μελλοντικών μεταλλευμάτων ψευδαργύρου θα είναι ο βασικός μέτοχος της Nyrstar, ολλανδικός όμιλος Trafigura ¹⁰, ενώ η συμφωνία προεξόφλησης οργανώθηκε από την Deutsche Bank. Κατά τον οικονομικό

Τύπο, ο όμιλος Nyrstar ξεκίνησε εξάλλου στις αρχές Ιανουαρίου διαδικασία πώλησης του συνόλου –ή εν πάση περιπτώσει του μεγαλύτερου μέρους- των εξορυκτικών του δραστηριοτήτων, οι οποίες έχουν παρουσιάσει σοβαρές αδυναμίες το τελευταίο διάστημα, προσελκύοντας σημαντικό προκαταρκτικό επενδυτικό ενδιαφέρον από πλευράς δυνητικών αγοραστών. Η απόφαση για πώληση των εξορυκτικών δραστηριοτήτων, καθώς και για λήψη πρόσθετων μέτρων ενδυνάμωσης της οικονομικής ευρωστίας του ομίλου, ελήφθη από την διοίκηση της Nyrstar στις αρχές Νοεμβρίου.

Λιμένας Αμβέρσας: Σύμφωνα με δημοσιεύματα του οικονομικού Τύπου στις αρχές Ιανουαρίου, η εταιρεία διαχείρισης του λιμένα της Αμβέρσας πολύ πρόσφατα μετασχηματίστηκε από πλευράς νομικής υπόστασης, λαμβάνοντας την μορφή ανώνυμης εταιρείας δημοσίου δικαίου, αντί εκείνης της δημοτικής επιχείρησης που είχε μέχρι τώρα. Η σχετική απόφαση του δημοτικού συμβουλίου της Αμβέρσας (του Οκτωβρίου 2015) δημοσιεύθηκε πολύ πρόσφατα στην βελγική επίσημη εφημερίδα (Moniteur Belge). Η μεταρρύθμιση του εταιρικού καθεστώτος του λιμένα αποτέλεσε νομοθετική πρωτοβουλία της περιφερειακής κυβέρνησης της Φλάνδρας στην διάρκεια του 2015, με στόχο την εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας. Σύμφωνα με τον οικονομικό Τύπο, η κεφαλαιοποίηση της εταιρείας διαχείρισης του λιμένα της Αμβέρσας, ο οποίος σημειωτέον κατά το 2015 ξεπέρασε το κατώφλι των 200 εκατ. τόνων εμπορευματικών φορτίων καταγράφοντας ιστορικά υψηλό επίπεδο κίνησης, ανέρχεται σε πλησίον των 800 εκατ. €. Κατά τα οικονομικά δημοσιεύματα, η διοίκηση του λιμένα της Αμβέρσας (που είναι ο 2^{ος} μεγαλύτερος στην Ευρώπη) κάλεσε σε ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας τον μεγαλύτερο ευρωπαϊκό λιμένα, του Ρότερνταμ, «με στόχο την αντιμετώπιση του ισχυρού ανταγωνισμού από τα ελληνικά και τα τουρκικά λιμάνια, στα οποία επενδύει μαζικά η Κίνα, και την εκμετάλλευση του πλούσιου δυναμικού που παρουσιάζει η

⁶ Βλ. παλαιότερη αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 45.

⁷ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 96.

⁸ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 87.

⁹ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 105.

¹⁰ Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 6 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 74.

αγορά της κεντρικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης».

Προβλήματα στους βελγικούς πυρηνικούς σταθμούς, ανησυχία στις γειτονικές του Βελγίου χώρες: Όπως σημείωσε ο βελγικός Τύπος στις αρχές Ιανουαρίου, και σε συνέχεια σχετικού άρθρου μας στο αμέσως προηγούμενο ενημερωτικό δελτίο ¹¹, οι επαναλαμβανόμενες τεχνικές βλάβες και διακοπές λειτουργίας που παρουσιάζουν τα τελευταία χρόνια οι βελγικοί πυρηνικοί σταθμοί, έχουν προκαλέσει κύμα αντιδράσεων –και σε επίσημο επίπεδο– σε δύο γειτονικές του Βελγίου χώρες, την Γερμανία και την Ολλανδία. Συγκεκριμένα, στην Γερμανία ο υπουργός Περιβάλλοντος της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας κάλεσε στις 4.1 την Ε.Ε. να εποπτεύσει στενότερα τις συνθήκες ασφάλειας των βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων, ενώ και στην Ολλανδία, πολύ πρόσφατα, αρκετά κόμματα της αντιπολίτευσης ζήτησαν από την κυβέρνηση να θέσει με οξύ τρόπο το ζήτημα της πυρηνικής ασφάλειας στην βελγική πλευρά, ιδιαίτερα καθώς αυτή έχει αποφασίσει να παρατείνει χρονικά την λειτουργία ορισμένων πυρηνικών σταθμών (Tihange 1, Doel 1 και 2) μέχρι το έτος 2025. Ανησυχία για την κατάσταση ασφάλειας των βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων υπάρχει και στο Λουξεμβούργο, οι αρχές του οποίου τάσσονται υπέρ της αναστολής λειτουργίας του πυρηνικού σταθμού του Tihange. Σημειώνουμε επίσης ότι, τόσο η Greenpeace, όσο και η ένωση βαλλονικών περιβαλλοντικών οργανώσεων, έχουν καταθέσει προσφυγές στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Conseil d'Etat) και στο Συνταγματικό Δικαστήριο (Cour Constitutionnelle) αντίστοιχα, κατά της χρονικής επιμήκυνσης της λειτουργίας των αντιδραστήρων Doel 1 και 2.

Από πλευράς της, η βελγική πλευρά, μέσω της αρχής ελέγχου πυρηνικής ενέργειας (AFCN), επισήμανε ότι οι πρόσφατες βλάβες που σημειώθηκαν σε βελγικούς πυρηνικούς αντιδραστήρες εντοπίστηκαν σε μη σχετιζόμενα με τις πυρηνικές διεργασίες τμήματα των αντιδραστήρων. Πάντως, το

¹¹ Βλ. αναφορά μας σε άρθρο 5 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 111.

όλο ζήτημα των επαναλαμβανόμενων τεχνικών προβλημάτων που εμφάνισαν το τελευταίο διάστημα οι βελγικοί πυρηνικοί αντιδραστήρες αποτέλεσε αντικείμενο οξείας αντιπαράθεσης στο ομοσπονδιακό κοινοβούλιο, με την κυβερνητική πλευρά να επιμένει ότι επρόκειτο για μικροπροβλήματα που είναι συνηθισμένα στην περίοδο μετά την επανεκκίνηση πυρηνικών εγκαταστάσεων έπειτα από μακρά περίοδο αδράνειας, τα οποία έλαβαν μεγάλη δημοσιότητα από τα μέσα ενημέρωσης. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Τύπου, η βελγική κυβέρνηση έχει οργανώσει πρόγραμμα επισκέψεων κυβερνητικών κλιμακίων από την Ολλανδία και το Λουξεμβούργο, εντός του Ιανουαρίου, στους πυρηνικούς σταθμούς οι οποίοι βρίσκονται στο επίκεντρο των ανησυχιών (Doel, Tihange), με σκοπό να καθησυχάσει τις γειτονικές χώρες αναφορικά με την ασφάλεια αυτών.

Το Bureau Fédéral du Plan προβλέπει υπέρβαση του κατωφλίου τιμών τον Οκτώβριο: Σύμφωνα με στοιχεία του Bureau Fédéral du Plan που δημοσίευσε στις αρχές Ιανουαρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος, η υπέρβαση του κατωφλίου τιμών που θα πυροδοτήσει την αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή των μισθών, συντάξεων και κοινωνικών επιδομάτων, αναμένεται να συμβεί τον Οκτώβριο τρέχοντος έτους, αντί του Ιουλίου, όπως είχε αρχικά προβλεφθεί. Το Bureau du Plan αναθεώρησε εξάλλου προς τα κάτω τις εκτιμήσεις του για την εξέλιξη του πληθωρισμού φέτος, κυρίως εξαιτίας της μεγάλης πτώσης των τιμών του πετρελαίου, προβλέποντας δείκτη πληθωρισμού για το 2016 στο 1,4% (αντί 1,7% που προέβλεπε στα τέλη του 2015), έναντι πληθωρισμού 0,56% το 2015 και 0,34% το 2014 (κατά τα στοιχεία του Bureau du Plan). Σύμφωνα με σχετικές δηλώσεις του ομοσπονδιακού Υπουργού Οικονομίας κ. Peeters, «η αναθεώρηση προς τα κάτω των εκτιμήσεων για τον πληθωρισμό αποτελεί πολύ ευχάριστη είδηση, καθώς θα δώσει μία πρόσθετη ώθηση στην οικονομική ανάκαμψη».

Βραχυπρόθεσμος δανεισμός βελγικού δημοσίου: Στις 5 Ιανουαρίου, κατά την πρώτη του φετινή απόπειρα

βραχυπρόθεσμου δανεισμού, το βελγικό δημόσιο άντλησε συνολικά 2,315 δις. € από την διάθεση εντόκων γραμματίων τρίμηνης και εξαμήνης διάρκειας, καταγράφοντας και πάλι ιστορικά χαμηλά επίπεδα επιτοκίων. Συγκεκριμένα, η απόδοση των εντόκων γραμματίων τρίμηνης διάρκειας ανήλθε σε -0,449%, σημαντικά χαμηλότερη σε σύγκριση με την έκδοση της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2015 (απόδοση -0,423%). Για τα έντοκα γραμμάτια εξαμήνης διάρκειας, η απόδοση ανήλθε επίσης σε -0,449%, έναντι απόδοσης -0,396% κατά την έκδοση της 1^{ης} Δεκεμβρίου 2015¹². Τα βραχυπρόθεσμα επιτόκια δανεισμού του βελγικού δημοσίου διατηρούνται εδώ και ενάμιση χρόνο –και σε ολόκληρη την διάρκεια του 2015– σε αρνητικά επίπεδα. Από τα τρίμηνης διάρκειας έντοκα γραμμάτια αντλήθηκαν 1,185 δις. €, ενώ από τα εξαμήνης διάρκειας 1,13 δις. €.

Η πολυεθνική χαλυβουργία Arcelor Mittal αποσύρει κεφάλαια από το Βέλγιο: Σύμφωνα με οικονομικά δημοσιεύματα των αρχών Ιανουαρίου, στα τέλη του περασμένου έτους η γενική συνέλευση των μετόχων της Arcelor Mittal αποφάσισε μείωση του εταιρικού κεφαλαίου της βελγικής θυγατρικής της, Arcelor Mittal Belgium, της τάξεως των 400 εκατ. €, φέρνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το ύψος του κεφαλαίου της στα 393,25 εκατ. €. Η μείωση αυτή πραγματοποιήθηκε δια της διανομής κεφαλαιακής εισφοράς στους μετόχους της εταιρείας. Σημειώνουμε ότι η βελγική θυγατρική της πολυεθνικής χαλυβουργίας συγκεντρώνει την διαχείριση των παραγωγικών μονάδων της Λιέγης και του Charleroi –που αποτελούν τον κορμό της παραγωγικής της βάσης στο Βέλγιο– αλλά και της Γάνδης, του Γκενκ, καθώς και μονάδων της γειτονικής Γαλλίας και της Βραζιλίας. Σύμφωνα με τα οικονομικά δημοσιεύματα που βασίζονται σε πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία, εντός του 2014 το εργατικό δυναμικό της Arcelor Mittal στο Βέλγιο μειώθηκε κατά 1.000 άτομα (πρόκειται βασικά για την κύρια επίπτωση του πλάνου αναδιάρθρωσης των παραγωγικών

¹² Βλ. σχετική αναφορά μας σε άρθρο 2 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 109.

εγκαταστάσεων στην Λιέγη¹³), ενώ ο κύκλος εργασιών της κατά το εν λόγω έτος μειώθηκε κατά πλησίον του 3% σε σύγκριση με το 2013, κυρίως ως αποτέλεσμα της πτώσης των τιμών διάθεσης του χάλυβα. Η συνολική παραγωγή σημείωσε το 2014 ελαφρά αύξηση κοντά στους 6 εκατ. τόνους, ενώ η εταιρεία εμφάνισε μικρά κέρδη της τάξεως των 25 εκατ. €, έπειτα από αρκετά έτη σημαντικότερων ζημιών.

Στα 8 δις. € ο τζίρος του ηλεκτρονικού εμπορίου στο Βέλγιο το 2015: Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία που δημοσιοποίησε ο βελγικός σύνδεσμος επιχειρήσεων ηλεκτρονικού εμπορίου (BeCommerce), το 2015 το ύψος της καταναλωτικής δαπάνης των βελγικών νοικοκυριών σε αγορές μέσω του διαδικτύου πλησίασε τα 8 δις. €, επιτυγχάνοντας μία αύξηση της τάξεως λίγο άνω του 15% έναντι του 2014. Το ήμισυ της δαπάνης αυτής αφορούσε αγορές υπηρεσιών, ενώ το υπόλοιπο αγορές καταναλωτικών αγαθών. Σύμφωνα με τα στοιχεία του συνδέσμου, ο τζίρος του ηλεκτρονικού εμπορίου αντιπροσώπευε το 2015 λίγο άνω του 9% του συνολικού εμπορικού τζίρου της βελγικής λιανεμπορικής αγοράς το εν λόγω έτος, ενώ 440 χιλιάδες καταναλωτές πραγματοποίησαν για πρώτη φορά ηλεκτρονικές αγορές και το 60% των online αγοραστών είχαν ηλικία άνω των 40 ετών.

Στα 350 εκατ. € το κόστος της κήρυξης κατάστασης ύψιστου συναγερμού στις Βρυξέλλες στα τέλη Νοεμβρίου: Σύμφωνα με τις οριστικές εκτιμήσεις της βελγικής Ομοσπονδίας Βιομηχανιών & Επιχειρήσεων (FEB), η οποία είναι η μεγαλύτερη και ισχυρότερη εργοδοτική οργάνωση στο Βέλγιο, το βελγικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 0,1% στην διάρκεια του 4^{ου} τριμήνου του 2015, ήτοι κατά πλησίον των 350 εκατ. € λόγω της εξαήμερης κατάστασης παραλυσίας που επικράτησε στις Βρυξέλλες στα τέλη Νοεμβρίου, εξαιτίας της κήρυξης ύψιστου επιπέδου συναγερμού υπό τον φόβο τρομοκρατικών χτυπημάτων στην βελγική πρωτεύουσα¹⁴. Κατά την FEB, η απώλεια

¹³ Βλ. παλαιότερες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατη αυτήν του άρθρου 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 104.

¹⁴ Βλ. και σχετική αναφορά μας σε άρθρο 5 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 108.

εσόδων έπληξε κυρίως τους κλάδους μαζικής εστίασης και τουρισμού, μαζικών εκδηλώσεων (συναυλιών, συνεδρίων κλπ.), αερομεταφορών και λιανικού εμπορίου, καθώς ο κύκλος εργασιών τους κατά το επίμαχο εξαήμερο μειώθηκε κατά 80%, ενώ στο διάστημα των επόμενων 4 εβδομάδων συνέχισε να είναι μειωμένος κατά 40%. Στις δύο άλλες περιφέρειες του Βελγίου, όπου η επιφυλακή βρισκόταν σε χαμηλότερο επίπεδο, οι απώλειες εσόδων για τις επιχειρήσεις έφθασαν το 20% κατά την διάρκεια του «δύσκολου» εξαήμερου των Βρυξελλών και το 5% κατά τον μήνα που ακολούθησε. Σημειωτέον ότι οι αρχές των Βρυξελλών ξεκίνησαν στις αρχές Ιανουαρίου εκστρατεία ενημέρωσης του κοινού, εγχώριου και ξένου, με σκοπό να παραμείνουν οι Βρυξέλλες ελκυστικός τουριστικός και εμπορικός προορισμός, και να ξεπεραστούν οι επιπτώσεις των γεγονότων του περασμένου Νοεμβρίου.

Πολιτική συζήτηση στο Βέλγιο για τις πωλήσεις όπλων στην Σ. Αραβία: Κατά το τελευταίο διάστημα, έντονη πολιτική συζήτηση διεξάγεται στο Βέλγιο, ιδιαίτερα στην περιφέρεια της Βαλλονίας αλλά και με διαπεριφερειακές επιπλοκές και διαμάχες μεταξύ Βαλλονίας και Φλάνδρας, αναφορικά με τις πωλήσεις όπλων της εταιρείας FN Herstal, που αποτελεί κορυφαίο ευρωπαϊκό εξαγωγέα μικρών στρατιωτικών όπλων και είναι ιδιοκτησίας της διοίκησης της περιφέρειας από το έτος 1997, προς την Σ. Αραβία. Σημειώνουμε ότι με βάση πρόσφατα δημοσιευθέντα στοιχεία, ο βαλλονικός εξαγωγέας όπλων πραγματοποίησε το 2014 εξαγωγές ύψους 400 εκατ. € προς την Σ. Αραβία, τάση που σύμφωνα με τον βελγικό Τύπο φαίνεται να εξακολούθησε κατά το πρώτο εξάμηνο του 2015. Αντικείμενο συζήτησης, με διαφορετικές απόψεις μεταξύ των διάφορων πολιτικών δυνάμεων, αποτελεί ακόμη και η εκχώρηση της ιδιοκτησίας της FN Herstal, ή μέρους της, από την κυβέρνηση της περιφέρειας στον ιδιωτικό τομέα. Σημειώνουμε ότι η κυβέρνηση της περιφέρειας εξέφρασε πολύ πρόσφατα την προθυμία της να «ανοίξει» το κεφάλαιο της κρατικής επιχείρησης σε ιδιωτικά επιχειρηματικά συμφέροντα, ενώ το μεγαλύτερο μέρος των πολιτικών δυνάμεων

της Βαλλονίας φαίνεται να συμφωνεί κατ' αρχήν με την θέση αυτή, υπό τον όρο της προστασίας της απασχόλησης.

Ο βελγικός όμιλος επίγειου μεταφορικού εξοπλισμού αεροδρομίων TCR International αναμένεται να πωληθεί: Σύμφωνα με πρόσφατα οικονομικά δημοσιεύματα, ο μεγάλος βελγικός όμιλος εκμίσθωσης μεταφορικού εξοπλισμού αεροδρομίων, TCR International, ο οποίος ξεκίνησε το 1984 και διαθέτει έντονη διεθνή παρουσία και δραστηριότητα, αναμένεται να πωληθεί, καθώς ο πλειοψηφικός του μέτοχος, το γαλλικό επενδυτικό ταμείο Chequers Capital αποφάσισε να αποτραβηχτεί από την εν λόγω επενδυτική συμμετοχή. Κατά τα δημοσιεύματα, αναμένεται να εκδηλωθεί έντονο διεθνές επιχειρηματικό ενδιαφέρον για συμμετοχή στο κεφάλαιο του βελγικού ομίλου, ο οποίος παρουσιάζει πορεία διαρκούς μεγέθυνσης και διαθέτει κύκλο εργασιών που πλησιάζει τα 140 εκατ. € το 2015. Όπως σημείωσε ο οικονομικός Τύπος, η TCR International έχει παρουσία σε 12 χώρες και σε 95 αεροδρόμια, και διαθέτει στόλο 22 χιλιάδων οχημάτων και μεταφορικών συσκευών συνολικής αξίας 550 εκατ. €.

Σχέδια επέκτασης των υποδομών logistics της λιανεμπορικής αλυσίδας Delhaize στην περιοχή Ninove: Όπως ανέφερε στις αρχές Ιανουαρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος, η μεγάλη λιανεμπορική αλυσίδα Delhaize προτίθεται να επεκτείνει τις εγκαταστάσεις του ενός εκ των δύο μεγάλων κέντρων διανομής της, στην περιοχή Ninove της Ανατολικής Φλάνδρας, επενδύοντας κεφάλαια ύψους 143 εκατ. €. Δια της ως άνω επένδυσης, η Delhaize σχεδιάζει να προσθέσει 20 χιλιάδες τ.μ. στο κέντρο logistics της Ninove, το οποίο ειδικεύεται στην αποθήκευση και διακίνηση μη νωπών καταναλωτικών προϊόντων ευρείας κατανάλωσης (σε αντίθεση με το έτερο κέντρο διανομής στην περιοχή Zellik πλησίον των Βρυξελλών, που ειδικεύεται στην διακίνηση νωπών προϊόντων), με αποτέλεσμα η συνολική επιφάνεια των δύο κέντρων διανομής της αλυσίδας να φθάσει τα 200 χιλιάδες τ.μ. με την ολοκλήρωση των εργασιών στη Ninove στα τέλη του 2017. Κατά τον βελγικό οικονομικό Τύπο, η

επένδυση αυτή της Delhaize στη Ninove αποτελεί ηχηρή απάντηση σε όσους ισχυρίζονταν ότι η αλυσίδα σχεδίαζε την μεταφορά των δραστηριοτήτων της logistics στην γειτονική Ολλανδία, έπειτα από την συγχώνευσή της με την ολλανδική αλυσίδα Ahold¹⁵.

Η Ευρ. Επιτροπή εγκρίνει την εξαγορά της TNT Express από την αμερικανική FedEx:

Όπως ανέφερε στις αρχές Ιανουαρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος, στις 8.1 η Ευρ. Επιτροπή έδωσε πράσινο φως στην εξαγορά της ολλανδικής εταιρείας υπηρεσιών ταχυμεταφορών, TNT Express, από την αμερικανική FedEx, αξίας 4,4 δις. €¹⁶. Σύμφωνα με το σκεπτικό της Ευρ. Επιτροπής, «οι δραστηριότητες των δύο κολοσσών των υπηρεσιών ταχυμεταφορών σε παγκόσμιο επίπεδο είναι περισσότερο συμπληρωματικές παρά ανταγωνιστικές, και η συγχώνευσή τους δεν αναμένεται να δημιουργήσει προβλήματα ανταγωνισμού ή να πλήξει τους καταναλωτές με άνοδο των τιμών στην ευρωπαϊκή αγορά». Όπως σημείωσε ο βελγικός Τύπος, εξακολουθεί να ισχύει η δέσμευση της TNT Express να πωλήσει την θυγατρική της TNT Airways προτού ολοκληρωθεί η συγχώνευσή της με την FedEx, με βασικό ενδιαφερόμενο από βελγικής πλευράς τον μεγάλο ναυτιλιακό όμιλο CMB.

Η έγκριση της εξαγοράς από την Ευρ. Επιτροπή αποτελεί μεν σημαντικότερο βήμα για την ολοκλήρωσή της, ωστόσο απαιτούνται και πρόσθετες εγκρίσεις εθνικών αρχών ανταγωνισμού (ο βελγικός Τύπος ανέφερε τις Κίνα και Βραζιλία). Σημειώνουμε ότι η Λιέγη αποτελεί εξαιρετικά σημαντικό διαμετακομιστικό κόμβο και κέντρο logistics της TNT στην Ευρώπη, ο ρόλος της δε εκτιμάται ότι θα ενισχυθεί μετά την ενσωμάτωση της TNT στην αμερικανική FedEx.

¹⁵ Βλ. και παλαιότερες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατη αυτή του άρθρου 3 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 110.

¹⁶ Βλ. και παλαιότερες σχετικές αναφορές μας, με πλέον πρόσφατη αυτήν του άρθρου 4 ενημερωτικού δελτίου υπ' αριθ. 88.

7. Προβληματικό το βελγικό καθεστώς ευνοϊκών φορολογικών ρυθμίσεων για επιχειρήσεις ("rulings fiscaux") κατά την Ευρ. Επιτροπή¹⁷

Όπως ανέφερε στις αρχές Ιανουαρίου ο βελγικός οικονομικός Τύπος, η Ευρ. Επιτροπή αποφάνθηκε πολύ πρόσφατα, σε διάστημα μικρότερο του ενός έτους από την έναρξη της σχετικής έρευνάς της, ότι το σύστημα των «αναμενόμενων αποφάσεων» της βελγικής φορολογικής διοίκησης ("ruling fiscal" ή "Excess profit rulings"), το οποίο τέθηκε σε εφαρμογή από το έτος 2005, παρείχε αθέμιτα φορολογικά οφέλη, και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση, προς πάνω από 35 πολυεθνικές επιχειρήσεις. Η Επιτροπή παρατήρησε στην διάρκεια της έρευνάς της ότι «το Βέλγιο εμφανίζεται να έχει επιτρέψει κατά συστηματικό τρόπο στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιήσουν το σύστημα μεταβιβατικών πληρωμών μεταξύ θυγατρικών πολυεθνικών εταιρειών και μητρικών εταιρειών που εδρεύουν σε άλλες χώρες (transfer prices) προς όφελός τους». Η Ευρ. Επιτροπή, στο ξεκίνημα της έρευνάς της, είχε κάνει λόγο για 47 επιχειρηματικούς ομίλους που επωφελήθηκαν του ευνοϊκού βελγικού φορολογικού συστήματος κατά την περίοδο 2005-2013. Μεταξύ των ονομάτων ωφεληθεισών επιχειρήσεων που ανέφερε ο βελγικός οικονομικός Τύπος συμπεριλαμβάνονται εκείνα των βελγικών ομίλων AB InBev και Belgacom, του γερμανικού BASF, των βρετανικών BP και British American Tobacco, του σουηδικού Atlas Copco, του γαλλικού Celio και του αμερικανικού Wabco.

Σύμφωνα με τα οικονομικά δημοσιεύματα, πρόκειται για την πρώτη φορά που η Ευρ. Επιτροπή κρίνει συνολικά ένα τέτοιο ευνοϊκό φορολογικό σύστημα παράνομο, καθώς στο παρελθόν είχε στραφεί εναντίον μεμονωμένων περιπτώσεων παροχής φορολογικών πλεονεκτημάτων προς συγκεκριμένες επιχειρήσεις, κυρίως στο Λουξεμβούργο και στην Ολλανδία. Οι βελγικές εκτιμήσεις αναφέρουν ότι οι ωφεληθέντες από τον εν λόγω σύστημα

¹⁷ Βλ. σχετικές παλαιότερες αναφορές μας, κυρίως σε άρθρα 8 και 6 ενημερωτικών δελτίων υπ' αριθ. 82 και 92, αντιστοίχως.

επιχειρηματικοί όμιλοι θα υποχρεωθούν να καταβάλουν στο βελγικό κράτος κονδύλια πλησίον των 700 εκατ. €. Σύμφωνα με τον ομοσπονδιακό Υπουργό Οικονομικών, κ. Van Overtveldt, ο οποίος από τον Φεβρουάριο του 2015 είχε αναστείλει την λειτουργία του συστήματος, «η απόφαση της Ευρ. Επιτροπής ήταν αναμενόμενη, ενώ σημαντικό είναι πλέον να υπάρξει μία διαπραγμάτευση σχετική με το ύψος και τις διαδικασίες των αποζημιώσεων που θα πρέπει να καταβληθούν από τις επιχειρήσεις, κατά τρόπο ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές επιπτώσεις της απόφασης για τις επιχειρήσεις, προς διασφάλιση του καθεστώτος νομικής ασφάλειας που παρέχει το Βέλγιο για αυτές και προς διατήρηση της συνοχής του οικονομικού ιστού της χώρας». Θυμίζουμε ότι το σύστημα των «αναμενόμενων αποφάσεων» της φορολογικής διοίκησης, του οποίου επωφελούνται κυρίως οι μεγάλες επιχειρήσεις και οι κεφαλαιούχοι, προβλέπει προσυνεννόηση μεταξύ φορολογικών αρχών και επιχειρήσεων αναφορικά με την συμβατότητα των φορολογικών τους δομών, ή και συγκεκριμένων συναλλαγών ή επενδύσεων που πραγματοποιούν, με το φορολογικό νομικό πλαίσιο που ισχύει στο Βέλγιο, ώστε να ελαχιστοποιείται κατ' αυτόν τον τρόπο η αβεβαιότητα των επιχειρήσεων σχετικά με την έκβαση των φορολογικών τους υποθέσεων και να κατοχυρώνεται υψηλό επίπεδο νομικής ασφάλειας¹⁸. Σημειώνουμε επίσης ότι η εν λόγω νομοθετική διάταξη έχει εισαχθεί στο βελγικό φορολογικό δίκαιο το έτος 2004, από την τότε κυβέρνηση Verhofstadt, με βασικό στόχο να επιτρέπει στις πολυεθνικές εταιρείες με παρουσία στο Βέλγιο να επαναπατρίζουν κέρδη τους που έχουν πραγματοποιήσει σε άλλες χώρες, επωφελούμενες σημαντικότερων φορολογικών απαλλαγών, καθώς και να επιτυγχάνουν την μη φορολόγηση στο

¹⁸ Σημειώνουμε ότι, εφ' όσον η αρμόδια υπηρεσία του Υπ. Οικονομικών εγκρίνει μία συναλλαγή, επένδυση, ή γενικά φορολογική υπόθεση επιχείρησης, οι εφοριακές αρχές δεν μπορούν εν συνεχεία να επανεξετάσουν την υπόθεση και να αναζητήσουν / αποδώσουν φορολογικές ευθύνες στην εν λόγω επιχείρηση.

Βέλγιο των κερδών τους από διεθνείς δραστηριότητες.

Θυμίζουμε επίσης ότι το Βέλγιο βρισκόταν από τις αρχές του 2015 στο στόχαστρο της Ευρ. Επιτροπής, η οποία είχε ξεκινήσει τον Φεβρουάριο έρευνα σχετικά με τα ευνοϊκά φορολογικά καθεστώτα που ισχύουν στην χώρα και την έχουν καταστήσει εξαιρετικά ελκυστική για μεγάλους διεθνείς επιχειρηματικούς ομίλους, και κυρίως το σύστημα των «αναμενόμενων αποφάσεων» της φορολογικής διοίκησης.

Σημειώνουμε πάντως ότι, παρά το προσωρινό «πάγωμα» του συστήματος που είχε αποφασισθεί από την βελγική κυβέρνηση εξαιτίας της έρευνας της Ευρ. Επιτροπής, αλλά και τις σκέψεις του Υπουργού Οικονομικών κ. Van Overtveldt για οριστική αναστολή του, σύμφωνα με στοιχεία του ομοσπονδιακού Υπ. Οικονομικών (SPF Finances), το 2015 αναδείχθηκε η χρονιά με ιστορικά υψηλό επίπεδο φορολογικών υποθέσεων επιχειρήσεων που υποβλήθηκαν στην ειδική αρχή «αναμενόμενων αποφάσεων» (Service des Décisions Anticipées¹⁹). Συγκεκριμένα, υποβλήθηκαν για προκαταρκτική εξέταση 1.359 φάκελοι φορολογικών υποθέσεων, ήτοι 200 περισσότεροι από το έτος 2014, ενώ ο αριθμός των οριστικών αιτημάτων προς εξέταση από την αρμόδια υπηρεσία ανήλθε σε 749, πλησίον του ιστορικά υψηλού επιπέδου του 2014. Όπως έδειξαν τα στοιχεία του Υπ. Οικονομικών, το 34% των σχετικών αιτημάτων προήλθε από μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους, το 30% από ιδιώτες κεφαλαιούχους και το 28% από μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

ΠΗΓΕΣ:

1. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, *Moniteur Belge*, Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας (*SPF Economie*)
2. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
3. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, εταιρεία εμπορικών πληροφοριών *Graydon*
4. Κεντρική Τράπεζα Βελγίου (*BNB*), δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου
5. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, Υπηρεσίες Απασχόλησης Βαλλονίας, Φλάνδρας, Βρυξελλών, *Forem, VDAB, Actiris*
6. Χρηματιστήριο Βρυξελλών, δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου, *Bureau Fédéral du Plan*, βελγική Υπηρεσία Διαχείρισης Χρέους (*Agence Belge de la Dette*), βελγικός σύνδεσμος επιχειρήσεων ηλεκτρονικού εμπορίου (*BeCommerce*), βελγική Ομοσπονδία Βιομηχανιών & Επιχειρήσεων (*FEB*)
7. Δημοσιεύματα βελγικού οικονομικού Τύπου